

Функціонування і розвиток механізмів державного управління

УДК 338.24

Капленко Галина Вікторівна

*доктор економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки та публічного управління
Львівський національний університет імені Івана Франка*

Капленко Галина Викторовна

*доктор экономических наук, доцент,
доцент кафедры экономики и публичного управления
Львовский национальный университет имени Ивана Франко*

Kaplenko Halyna

*Doctor of Economic Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Economics and Public Administration
Ivan Franko National University of Lviv
ORCID: 0000-0003-1651-7904*

Сташишин Андрій Васильович

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки та публічного управління
Львівський національний університет імені Івана Франка*

Стасьшин Андрей Васильевич

*кандидат экономических наук, доцент,
доцент кафедры экономики и публичного управления
Львовский национальный университет имени Ивана Франко*

Stasyshyn Andrii

*PhD in Economics, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Economics and Public Administration
Ivan Franko National University of Lviv
ORCID: 0000-0002-3061-0788*

Клочко Андрій Андрійович

*аспірант кафедри економіки та публічного управління
Львівського національного університету імені Івана Франка*

Клочко Андрей Андреевич

*аспирант кафедры экономики и публичного управления
Львовского национального университета имени Ивана Франко*

Klochko Andrii

*Postgraduate of the
Ivan Franko National University of Lviv*

ORCID: 0000-0003-3498-0310

**ПРИНЦИПИ Й МЕТОДИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ
ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ
ПРИНЦИПЫ И МЕТОДЫ ГОСУДАРСТВЕННОГО
РЕГУЛИРОВАНИЯ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА В УКРАИНЕ
PRINCIPLES AND METHODS OF STATE REGULATION OF
ENTREPRENEURSHIP IN UKRAINE**

Анотація. Актуальність статті обумовлена необхідністю більш ґрунтовної наукової розробки питань, що стосуються категоріального апарату теорії державного регулювання підприємницької діяльності в Україні.

Мета статті – сприяти поглибленню концептуальних уявлень про принципи й методи державного регулювання підприємницької діяльності в Україні. Для реалізації цієї мети використано системний, комплексний та історичний методологічні підходи, методи аналізу і синтезу, експертні оцінки, порівняльний метод.

Показано, що основними принципами державного регулювання підприємницької діяльності є: доцільність; адекватність; ефективність;

збалансованість; передбачуваність; прозорість; законність; забезпечення максимально можливої різноманітності форм підприємницької діяльності; першочергова увага до малого й середнього бізнесу; надання допомоги в підвищенні кваліфікації кадрів підприємництва й підтримка його інноваційної сфери; інфраструктурне забезпечення підтримки бізнесу; створення сприятливих умов для набуття населенням знань, навичок і умінь у царині започаткування власного бізнесу та його ведення.

Розглянуто питання класифікації методів державного регулювання підприємницької діяльності.

Запропоновано розуміти під адміністративним переконанням метод адміністративно-правового впливу, який полягає в здійсненні виховних, роз'яснювальних і організаційно-управлінських заходів, використанні різноманітних засобів і каналів поширення інформації для спонукання конкретних осіб і людських колективів до поведінки, відповідної нормам права й цілям, котрі схвалюються державою, визнаються нею соціально корисними. Спростовано твердження, що в Україні під застосуванням адміністративного переконання відсутня необхідна нормативна основа.

Показано хибність уявлення, що держава має монополію на застосування адміністративного примусу.

Ключові слова: принципи державного регулювання, підприємницька діяльність, методи, переконання, мультиплікатор, примус.

Анотація. Актуальність статті обумовлена необхідністю более основательной научной разработки вопросов, касающихся категориального аппарата теории государственного регулирования предпринимательской деятельности в Украине.

Цель статьи – способствовать углублению концептуальных представлений о принципах и методах государственного регулирования предпринимательской деятельности в Украине. Для реализации этой цели

использованы системный, комплексный и исторический методологические подходы, методы анализа и синтеза, экспертные оценки, сравнительный метод.

Показано, что основными принципами государственного регулирования предпринимательской деятельности являются: целесообразность; адекватность; эффективность; сбалансированность; предсказуемость; прозрачность; законность; обеспечение максимально возможного разнообразия форм предпринимательской деятельности; первоочередное внимание к малому и среднему бизнесу; оказание помощи в повышении квалификации кадров предпринимательства и поддержка его инновационной сферы; инфраструктурное обеспечение поддержки бизнеса; создание благоприятных условий для приобретения населением знаний, навыков и умений в области создания собственного бизнеса и его ведения.

Рассмотрены вопросы классификации методов государственного регулирования предпринимательской деятельности.

Предложено понимать под административным убеждением метод административно-правового воздействия, заключающийся в осуществлении воспитательных, разъяснительных и организационно-управленческих мероприятий, использовании различных средств и каналов распространения информации для побуждения конкретных лиц и человеческих коллективов к поведению, соответствующему нормам права и целям, которые одобряются государством, признаются им социально полезными. Опровергнуто утверждение, что в Украине под применением административного убеждения отсутствует необходимая нормативная основа.

Показана ошибочность представления, что государство обладает монополией на применение административного принуждения.

Ключевые слова: принципы государственного регулирования, предпринимательская деятельность, методы, убеждения, мультипликатор, принуждение.

Summary. *The relevance of the article is due to the need for the more thorough scientific development of issues related to the categorical apparatus of the theory of state regulation of business in Ukraine.*

The purpose of the article is to promote the deepening of conceptual ideas about the principles and methods of state regulation of business activity in Ukraine. To achieve this goal, systematic, complex and historical methodological approaches, methods of analysis and synthesis, expert assessments, a comparative method was used.

It is shown that the main principles of state regulation of entrepreneurial activity are: expediency; adequacy; efficiency; balance; predictability; transparency; legality; ensuring the maximum possible variety of forms of entrepreneurial activity; priority attention to small and medium business; providing assistance in the professional development of entrepreneurship and support of its innovation sphere; infrastructural support of business support; creating favorable conditions for the population to acquire knowledge, skills and abilities in the field of starting their own business and running it.

The question of classification of methods of state regulation of business activity is considered.

It is proposed to understand administrative conviction as a method of administrative and legal influence, which consists in the implementation of educational, explanatory and organizational and managerial measures, the use of various means and channels of information dissemination to encourage individuals and human groups to behave in accordance with law and goals, approved by the state, recognized by it as socially useful. The allegation that

there is no necessary regulatory framework for the application of administrative convictions in Ukraine is refuted.

The erroneous notion that the state has a monopoly on the use of administrative coercion is shown.

Key words: principles of state regulation, business activity, methods, beliefs, multiplier, coercion.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Проблемам державного регулювання підприємницької діяльності в Україні присвячено чимало наукових праць. Проте його теорія все ще відстає від потреб практики. Особливо це стосується питань, що стосуються категоріального апарату цієї теорії. Звідси впливає актуальність теми нашої статті.

Мета статті – сприяти поглибленню концептуальних уявлень про принципи й методи державного регулювання підприємницької діяльності в Україні. Для реалізації цієї мети використовуються системний, комплексний та історичний методологічні підходи, методи аналізу і синтезу, експертні оцінки, порівняльний метод.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. З-поміж останніх досліджень, у яких розглядаються питання про принципи й методи державного регулювання підприємницької діяльності в Україні, ми б виділили праці [1; 2; 3; 4].

Хоча праці [1; 2] присвячені державному регулюванню лише малого та середнього підприємництва, тим не менше в них є положення, які важливі з погляду дослідження питань державного регулювання всієї сфери підприємницької діяльності в Україні. У праці [3] привертає насамперед увагу положення, що «державне регулювання підприємництва — це система правових, організаційних та регуляторно-контрольних заходів держави, спрямованих на створення сприятливого підприємницького середовища й управління державним сектором для

забезпечення ефективності та конкурентоспроможності національної економіки» [3, с. 154]. Саме із цієї дефініції ми будемо виходити в процесі реалізації мети нашої статті. Становлять також інтерес для нас положення праць [3; 4], які стосуються методів державного регулювання підприємництва.

Виклад основного матеріалу. У вітчизняній літературі наявні декілька переліків принципів державного регулювання підприємництва. Один із них міститься в праці Н. Мазій [5], де ці принципи фактично ототожнюються із принципами державної регуляторної політики, наведеними в Законі України від 11 вересня 2003 року № 1160-IV «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» [6]. Позиціями цього переліку є:

доцільність, що передбачає: а) обґрунтовану необхідність втручання відповідних державних органів з метою вирішення існуючих проблем; б) поєднання адміністративно-правових і економічних важелів; в) своєчасність та оперативність при вирішенні національних, регіональних і галузевих проблем державного регулювання підприємництва;

адекватність. Цей принцип вимагає, щоб: а) форми та рівень державного регулювання господарських відносин відповідали потребі у вирішенні існуючої проблеми та ринковим вимогам із урахуванням усіх прийнятних альтернатив; б) корегування нерівності (економічної) суб'єктів господарювання на ринку відбувалося через оподаткування, дотації, обов'язкове страхування тощо; в) санкції за порушення законодавства (у широкому значенні), виявлені під час регуляторно-контрольних дій, були пропорційні порушенню;

ефективність. Відповідно до цього принципу: а) організаційне, правове, економічне та екологічне забезпечення державного регулювання підприємництва повинно здійснюватись спеціальними органами з використанням відповідних важелів; б) на вищих рівнях державного

управління мають вирішуватися тільки ті завдання, які неможливо вирішити на нижчих; в) регуляторна діяльність повинна бути послідовною та раціональною, передбачати кінцевий економічний ефект;

збалансованість. За цим принципом: а) державне регулювання повинно здійснюватися тільки у тих випадках, коли неможливе саморегулювання; б) для підтримки розвитку та функціонування підприємництва належить уникати диспаритету цін, пом'якшувати спади виробництва, сприяти скороченню безробіття тощо; в) регуляторну діяльність потрібно спрямовувати на забезпечення балансу інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави, виявляючи комплексний і системний підходи до вирішення соціальних, економічних та екологічних проблем, пов'язаних із підприємництвом;

передбачуваність. Цей принцип передбачає, що: а) державне регулювання підприємництва має відповідати цілям державної політики та існуючим і очікуваним умовам здійснення підприємницької діяльності; б) у рамках державного регулювання підприємництва потрібно використовувати планування;

прозорість. Вимогами цього принципу є: а) відкритість, простота та зрозумілість для суб'єктів підприємництва поставлених завдань; б) розуміння прав і обов'язків суб'єктів господарювання та наслідків порушення цих прав і невиконання зазначених обов'язків; в) обов'язковість і своєчасність доведення прийнятих регуляторних актів до відома суб'єктів підприємництва; г) інформування громадськості про необхідність здійснення регуляторної діяльності; г) обов'язкове врахування громадської думки ¹[5].

У праці Л. Безуглої [7] називаються такі принципи державного регулювання підприємництва: адекватність, комплексність, послідовність,

¹ Очевидно, що обов'язкове врахування громадської думки передбачає забезпечення участі представників бізнесу в експертизі проектів нормативних-правових актів, що так чи інакше стосуються підприємницької діяльності (пор.: [1, с. 53]).

нейтральність, результативність, законність [7, с. 91]. Очевидно, що близькість між цим переліком та наведеним раніше проявляється не лише в наявності в обох принципу адекватності. По-перше, в одній із вимог виділеного в праці [5] принципу збалансованості враховано принцип комплексності. По-друге, є підстави вважати, що принципи послідовності, нейтральності, результативності також ураховані у вимогах принципів, наведених у праці [5]. Проте цього не можна сказати про принцип законності, якого явно бракує переліку, запропонованому Н. Мазій. Тут варто зауважити, що цей принцип фігурує серед принципів державної регуляторної діяльності у сфері підприємництва, наведених у праці [8, с. 44].

Ще один перелік принципів державного регулювання підприємництва знаходимо в «Енциклопедії Сучасної України». Його позиціями є: наукове розуміння економічної сутності, змісту, ролі підприємництва в розвитку економіки країни та матеріальному забезпеченні життєдіяльності суспільства; раціональний протекціонізм сучасного підприємництва; забезпечення органічного поєднання економічних і соціальних цілей; програмно-цільове регулювання; гарантованість державної підтримки; гнучкий диференційований підхід; мотиваційна спрямованість державної підтримки; різноманітність форм підприємницької діяльності [9]. На наш погляд, ці позиції також в основному перегукуються із принципами, виділеними Н. Мазій, та їх вимогами.

Укажемо тепер на позиції, яких, на наш погляд, бракує як наведеним, так і деяким іншим перелікам принципів державного регулювання підприємства в Україні. Це першочергова увага до малого й середнього бізнесу [10]; надання допомоги в підвищенні кваліфікації кадрів підприємства й підтримка його інноваційної сфери (пор.: [10, с. 5]); інфраструктурне забезпечення підтримки бізнесу (пор.: [1, с. 54]);

створення сприятливих умов для набуття населенням знань, навичок і умінь у царині започаткування власного бізнесу та його ведення (пор.: [1, с. 55]).

Методи, за допомогою яких відбувається державне регулювання підприємницької діяльності, можна класифікувати за різними критеріями. Так, за сутністю засобів впливу методи державного регулювання підприємницької діяльності поділяються на економічні, адміністративні, психологічні. За характером впливу держави на підприємницьку діяльність розрізняють методи прямого та непрямого регулювання. За допомогою перших здійснюється безпосередній вплив держави на суб'єкти підприємництва, тоді як другі призначені для створення умов, що спонукають об'єкти впливу до поведінки, яка суб'єктом або суб'єктами державного регулювання вважається бажаною (пор.: [11, с. 327–330]).

Оскільки методи державного регулювання підприємницької діяльності повинні забезпечувати здатність його об'єктів адекватно реагувати на зміни в політичній і економічній ситуації в країні, доцільно ці методи поділити й за критерієм ступеня сталості їх змісту на стійкі, динамічні й оперативні (пор.: [11 с. 80]). Стійкими є методи, зміст яких зберігається протягом тривалого часу без яких-небудь істотних змін. Їх використання можливе незалежно від політичної і економічної ситуації в країні. Найчастіше зміст таких методів закріплюється в законах, указах Президента України, постановах її Уряду. До них належать реєстрація суб'єктів господарської діяльності, сертифікація продукції тощо (пор.: [11, с. 80]). Динамічними методами державного регулювання підприємництва є методи, порядок і умови застосування яких може змінюватися залежно від політичної і економічної ситуації (пор.: [11, с. 80]). Це, наприклад, податкові важелі впливу. Оперативні методи державного регулювання підприємницької діяльності використовуються в періоди реформування, посткризових ситуаціях тощо. Прикладом цих методів може служити

державна підтримка суб'єктів підприємницької діяльності шляхом короткотермінового звільнення від податків чи зборів або їх зменшення. Належить брати до уваги, що зловживання такими методами може призводити до політичної та економічної нестабільності (пор.: [11, с. 80–81]).

За характером впливу на волю суб'єктів державного регулювання розрізняють методи переконання та примусу.

У рамках державного регулювання підприємництва використання переконання виражається, зокрема, у таких формах, як пропагандистська діяльність, спрямована на підвищення політичної, правової, економічної, споживчої культури; роз'яснення політики держави, чинного законодавства; поширення передового досвіду; критика негативних явищ; створення сприятливих умов для соціально-економічного розвитку за допомогою підвищення авторитету влади, удосконалення державної економічної політики, що сприяє зростанню так званого мультиплікатора довіри. Про останній у праці Дж. Акерлофа і Р. Шиллера читаємо: «Зазвичай ми думаємо про мультиплікатори лише стосовно звичайних змінних, які можна легко виміряти. Але ця концепція добре застосовується до змінних, які не є звичайними і які неможливо виміряти так легко. <...> Існує також мультиплікатор довіри. Він відображає зміну доходу в результаті зміни довіри на одну одиницю...» [12, с. 16].

Одним із напрямів використання переконання для державного регулювання підприємництва є здійснення адміністративного переконання. У літературі наявні різні дефініції адміністративного переконання. Одну з них запропонували Л. Чистоклетов, Г. Капленко і О. Хитра [13]. Ми дещо модифікували її та отримали таку дефініцію: адміністративне переконання є методом адміністративно-правового впливу, який полягає в здійсненні виховних, роз'яснювальних і організаційно-управлінських заходів, використанні різноманітних засобів і каналів поширення інформації для

спонукання конкретних осіб і людських колективів до поведінки, відповідної нормам права й цілям, котрі схвалюються державою, визнаються нею соціально корисними.

Адміністративне переконання використовується лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені законодавством. У нашій країні це впливає зі ст. 19 Конституції України [14]. Тому наявні в літературі поняття «адміністративне переконання» і «адміністративно-правове переконання» є тотожними².

У літературі наявна думка, що в Україні «під методом переконання відсутня необхідна нормативна основа, тобто в законах, що регламентують діяльність органів виконавчої влади, відсутні положення про застосування такого заходу впливу на свідомість підвладних суб'єктів» [15, с. 37]. Проте це не відповідає дійсності.

Так, стаття 22 Кодексу України про адміністративні правопорушення передбачає, що «при малозначності вчиненого адміністративного правопорушення орган (посадова особа), уповноважений вирішувати справу, може звільнити порушника від адміністративної відповідальності і обмежитись усним зауваженням» [16]. Та чи є усне зауваження інструментом адміністративного переконання? Відповідь на це питання знаходимо в резонансній праці К. Бельського «Поліційне право», в якій читаємо: «Переконання як метод у діяльності органів міліції реалізується в різних формах, починаючи від зауваження, зробленого працівником міліції пішоходу за неправильний перехід вулиці...» [17, с. 590]. Інший приклад: згідно зі ст. 21 названого Кодексу, «особа, яка вчинила адміністративне правопорушення, крім посадової особи та особи, яка вчинила правопорушення, передбачені частинами другою–четвертою статті 126 та статтею 130, звільняється від адміністративної відповідальності з

² Те саме стосується і понять «адміністративний примус» та «адміністративно-правовий примус».

передачею матеріалів на розгляд громадської організації або трудового колективу, якщо з урахуванням характеру вчиненого правопорушення і особи правопорушника до нього доцільно застосувати захід громадського впливу» [16]. Тобто ця стаття передбачає громадський осуд правопорушника. А ще в першому радянському монографічному дослідженні проблем застосування переконання та примусу в адміністративній діяльності органів міліції «критика антигромадських учинків, створення навколо осіб, які їх учиняють, обстановки загального осудження...» зараховувалися до основних форм переконання, використовуваних цими органами [18, с. 7].

Звернімося тепер до одного з напрямів використання примусу в державному регулюванні підприємницької діяльності – застосування адміністративного примусу. Поширеним є погляд, що здійснення адміністративного примусу є монополією держави. Проте, як ми вважаємо, належить солідаризуватися із прихильниками курсу на заперечення цього погляду. До речі, прояви зазначеного курсу мали місце ще за радянських часів. Недарма дисертаційне дослідження «Функції адміністративного примусу за радянським законодавством», виконане радянським науковцем, містило положення, за яким представники громадської організації або органу громадської самодіяльності можуть – у точно визначених межах – належати до кола суб'єктів, які реалізують правоохоронні функції адміністративного примусу [19, с. 15].

Спостерігається заперечення державної монополії на застосування адміністративного примусу і в пострадянському праві. Так, згідно із ст. 10 Закону України від 22 червня 2000 року № 1835-III «Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону» правом використовувати адміністративний примус наділені громадські формування з охорони громадського порядку і державного кордону [20]. Є він і в осіб, які виконують функції з охорони майна або фізичних осіб

відповідно до Закону України від 22 березня 2012 року № 4616-VI «Про охоронну діяльність» [21]. Пошлемося також на таке положення ґрунтовної праці «Адміністративно-правове регулювання надання приватних охоронних послуг»: «...працівники приватної охоронної структури мають право застосовувати щодо осіб, які посягають на життя та право власності охоронюваного об'єкта, заходи адміністративного примусу» [22, с. 76].

Отже, кроком у правильному напрямку є висунення пропозиції розуміти під адміністративним примусом «застосування відповідними суб'єктами до осіб, які не перебувають в їх підпорядкуванні, незалежно від волі і бажання останніх передбачених адміністративно-правовими нормами заходів впливу морального, майнового, особистісного та іншого характеру з метою охорони суспільних відносин, що виникають у сфері державного управління, шляхом попередження і припинення правопорушень, покарання за їх вчинення» [23]. Як бачимо, у цій дефініції коло суб'єктів застосування адміністративного примусу не обмежується органами державного управління і їх посадовцями.

Висновки.

1. Основними принципами державного регулювання підприємницької діяльності є: доцільність; адекватність; ефективність; збалансованість; передбачуваність; прозорість; законність; забезпечення максимально можливої різноманітності форм підприємницької діяльності; першочергова увага до малого й середнього бізнесу; надання допомоги в підвищенні кваліфікації кадрів підприємництва й підтримка його інноваційної сфери; інфраструктурне забезпечення підтримки бізнесу; створення сприятливих умов для набуття населенням знань, навичок і умінь у царині започаткування власного бізнесу та його ведення.

2. Адміністративне переконання є методом адміністративно-правового впливу, який полягає в здійсненні виховних, роз'яснювальних і організаційно-управлінських заходів, використанні різноманітних засобів і

каналів поширення інформації для спонукання конкретних осіб і людських колективів до поведінки, відповідної нормам права й цілям, котрі схвалюються державою, визнаються нею соціально корисними. Що ж до дефініції адміністративного примусу, то, мабуть, загалом прийнятною є та, яка запропонована в праці [23].

Література

1. Мареніченко В.В. Механізми реалізації державного регулювання якісного розвитку малого та середнього бізнесу в Україні : дис. ... канд. наук з держ. упр. : 25.00.02. Дніпро, 2017. 255 с.
2. Фролова Н.Л. Державне регулювання малого та середнього підприємництва: інституціонально-інфраструктурний аспект : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.03. Харків, 2019. 318 с.
3. Маматова Л.Ш. Державне регулювання підприємницької діяльності в Україні // Вісник Приазовського державного технічного університету. Сер.: Екон. науки. 2017. Вип. 33. С. 153–160.
4. Прокопець Л.В. Механізми державного регулювання підприємницької діяльності // Бізнес-навігатор. 2018. Вип. 1-1 (44). С. 162–166.
5. Мазій Н. Принципи та механізми державного регулювання розвитку підприємництва // Демократичне врядування. 2011. Вип. 8. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeVr_2011_8_8 (дата звернення: 16.02.2021).
6. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності : Закон України від 11 верес. 2003 р. № 1160-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1160-15#Text> (дата звернення: 29.04.2021).
7. Безугла Л.С. Механізми державного регулювання підприємницької діяльності в Україні // Інвестиції: практика та досвід. 2011. № 6. С. 89–92. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/6_2011/25.pdf (дата звернення: 16.02.2021).

8. Хомко Л.В., Кульгавець Х.Ю. Правове регулювання підприємницької діяльності : навч. посіб. Львів : ЛьвДУВС, 2016. 423, [1] с.
9. Шаблиста Л.М. Державне регулювання підприємницької діяльності // Енциклопедія Сучасної України : електрон. версія [веб-сайт] / голов. редкол.: І.М. Дзюба [та ін.] ; НАН України, НТШ. Київ : Ін-т енциклопед. дослідж. НАН України, 2007. URL: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=26155 (дата звернення: 16.02.2021).
10. «Najpierw myśl na małą skalę» : Progr. «Small Business Act» dla Europy : Komunikat Komis. do Rady, Parlamentu Europ., Europ. Kom. Ekon.-Społecz. i Kom. Regionów. Bruksela, 2008. 27 s. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=celex:52008DC0394> (дата звернення: 16.02.2021).
11. Савостин А.А. Методы административно-правового регулювання общественных отношений : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.14. М., 2005. 416 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/2156083/> (дата звернення: 25.04.2021).
12. Akerlof G.A., Shiller R.J. Animal Spirits: How Human Psychology Drives the Economy, and Why It Matters for Global Capitalism. Princeton, New Jersey : Princeton Univ. Press, 2009. XIV, 230 [2] p.
13. Чистоклетов Л.Г., Капленко Г.В., Хитра О.Л. Сутність адміністративного переконання // Журнал східноєвропейського права. 2019. № 69. С. 40–45. URL: <http://easternlaw.com.ua/uk/osoblive-administrativne-pravo/chistokletov-l-g-kaplenko-g-v-xitra-o-l-sutnist-administrativnogo-perekonannya> (дата звернення: 26.04.2021).
14. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 29.04.2021).
15. Лук'янець Д.М. Стереотипи в адміністративному праві: переконання

- та примус як універсальні методи державного управління // Публічне право. 2012. № 2 (6). С. 37–41.
16. Кодекс України про адміністративні правопорушення : ред. від 27.04.2021, підстава – 1320-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> (дата звернення: 29.04.2021).
 17. Бельский К.С. Полицейское право : лекц. курс. М. : Дело и Сервис, 2004. 814, [2] с. URL: http://adhdportal.com/book_2644.html (дата звернення: 25.04.2021).
 18. Попов Л.Л. Убеждение и принуждение в административной деятельности советской милиции : автореф. дис. на соиск. учен. степ. канд. юрид. наук. М. : Высш. шк. МООП РСФСР, 1965. 15, [1] с.
 19. Пастушенко Е.Н. Функции административного принуждения по советскому законодательству : автореф. дис. на соиск. учен. степ. канд. юрид. наук : спец. 12.00.02 «Государственное право и управление; советское строительство; административное право; финансовое право». Саратов, 1986. 18, [1] с.
 20. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону : Закон України від 22 черв. 2000 р. № 1835-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1835-14> (дата звернення: 28.03.2021).
 21. Про охоронну діяльність : Закон України від 22 берез. 2012 р. № 4616-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4616-17> (дата звернення: 29.04.2021).
 22. Миронюк Р.В. Адміністративно-правове регулювання надання приватних охоронних послуг : монографія. Дніпропетровськ : ДДУВС: Ліра ЛТД, 2016. 128 с.
 23. Комзюк А.Т. Адміністративний примус в правоохоронній діяльності міліції в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра юрид.

наук : спец. 12.00.07 «Теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право». Харків, 2002. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/2732> (дата звернення: 01.05.2021).

References

1. Marenichenko V.V. Mekhanizmy realizaciji derzhavnogho reghuljuvannja jakisnogho rozvytku malogho ta serednjogho biznesu v Ukraini : dys. ... kand. nauk z derzh. upr. : 25.00.02. Dnipro, 2017. 255 s.
2. Frolova N.L. Derzhavne reghuljuvannja malogho ta serednjogho pidpryjemnytva: instytucionaljno-infrastrukturnyj aspekt : dys. ... kand. ekon. nauk : 08.00.03. Kharkiv, 2019. 318 s.
3. Mamatova L.Sh. Derzhavne reghuljuvannja pidpryjemnyckoji dijalnosti v Ukraini // Visnyk Pryazovskogho derzhavnogho tekhnichnogho universytetu. Ser.: Ekon. nauky. 2017. Vyp. 33. S. 153–160.
4. Prokopecj L.V. Mekhanizmy derzhavnogho reghuljuvannja pidpryjemnyckoji dijalnosti // Biznes-navighator. 2018. Vyp. 1-1 (44). S. 162–166.
5. Mazij N. Pryncypy ta mekhanizmy derzhavnogho reghuljuvannja rozvytku pidpryjemnytva // Demokratychnе vrjaduvannja. 2011. Vyp. 8. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeVr_2011_8_8 (data zvernennja: 16.02.2021).
6. Pro zasady derzhavnoji reghuljatornoji polityky u sferi ghospodarskoho dijalnosti : Zakon Ukrainy vid 11 veres. 2003 r. № 1160-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1160-15#Text> (data zvernennja: 29.04.2021).
7. Bezughla L.S. Mekhanizmy derzhavnogho reghuljuvannja pidpryjemnyckoji dijalnosti v Ukraini // Investyciji: praktyka ta dosvid. 2011. № 6. S. 89–92. URL:

- http://www.investplan.com.ua/pdf/6_2011/25.pdf (data zvernennja: 16.02.2021).
8. Khomko L.V., Kuljghavecj Kh.Ju. Pravove reghuljuvannja pidprijemnyckoji dijalnosti : navch. posib. Ljviv : LjvDUVS, 2016. 423, [1] s.
 9. Shablysta L.M. Derzhavne reghuljuvannja pidprijemnyckoji dijalnosti // Encyklopedija Suchasnoji Ukrajiny : elektron. versija [veb-sajt] / gholov. redkol.: I.M. Dzijuba [ta in.] ; NAN Ukrajiny, NTSh. Kyjiv : In-t encykloped. doslidzh. NAN Ukrajiny, 2007. URL: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=26155 (data zvernennja: 16.02.2021).
 10. «Najpierw myśl na małą skalę» : Progr. «Small Business Act» dla Europy : Komunikat Komis. do Rady, Parlamentu Europ., Europ. Kom. Ekon.-Społecz. i Kom. Regionów. Bruksela, 2008. 27 s. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=celex:52008DC0394> (data zvernennja: 16.02.2021).
 11. Savostin A.A. Metody administrativno-pravovogo regulirovaniya obshchestvennykh otnosheniy : dis. ... d-ra yurid. nauk : 12.00.14. M., 2005. 416 s. URL: <https://www.twirpx.com/file/2156083/> (data zvernennja 25.04.2021).
 12. Akerlof G.A., Shiller R.J. Animal Spirits: How Human Psychology Drives the Economy, and Why It Matters for Global Capitalism. Princeton, New Jersey : Princeton Univ. Press, 2009. XIV, 230 [2] p.
 13. Chystokletov L.Gh., Kaplenko Gh.V., Khytra O.L. Sutnistj administratyvnogho perekonannja // Zhurnal skhidnojevropejskogho prava. 2019. № 69. S. 40–45. URL: <http://easternlaw.com.ua/uk/osoblive-administrativne-pravo/chistokletov-l-g-kaplenko-g-v-xitra-o-l-sutnist-administrativnogo-perekonannya> (data zvernennja: 26.04.2021).
 14. Konstytucija Ukrajiny. URL: <https://> //

zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text
(data zvernennja: 29.04.2021).

15. Luk'janecj D.M. Stereotypy v administratyvnomu pravi: perekonannja ta pryumus jak universaljni metody derzhavnogho upravlinnja // Publichne pravo. 2012. # 2 (6). S. 37–41.
16. Kodeks Ukrainy pro administratyvni pravoporushennja : red. vid 27.04.2021, pidstava – 1320-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> (data zvernennja: 29.04.2021).
17. Belskiy K.S. Politseyskoe pravo : lekts. kurs. M. : Delo i Servis, 2004. 814, [2] s. URL: http://adhdportal.com/book_2644.html (data zvernennja: 25.04.2021).
18. Popov L.L. Ubezhdenie i prinuzhdenie v administrativnoy deyatelnosti sovetskoy militsii : avtoref. dis. na soisk. uchen. step. kand. jurid. nauk. M. : Vyssh. shk. MOOP RSFSR, 1965. 15, [1] s.
19. Pastushenko Ye.N. Funktsii administrativnogo prinuzhdeniya po sovetskomu zakonodatelstvu : avtoref. dis. na soisk. uchen. step. kand. jurid. nauk : spets. 12.00.02 «Gosudarstvennoe pravo i upravlenie; sovetskoe stroitelstvo; administrativnoe pravo; finansovoe pravo». Saratov, 1986. 18, [1] s.
20. Pro uchastj ghromadjan v okhoroni ghromadsjkogho porjadku i derzhavnogho kordonu : Zakon Ukrainy vid 22 cherv. 2000 r. # 1835-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1835-14> (data zvernennja: 28.03.2021).
21. Pro okhoronnu dijajlnistj : Zakon Ukrainy vid 22 berez. 2012 r. № 4616-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4616-17> (data zvernennja: 29.04.2021).
22. Myronjuk R.V. Administratyvno-pravove rehuljuvannja nadannja pryvatnykh okhoronnykh poslugh : monohrafija. Dnipropetrovsjk : DDUVS : Lira LTD, 2016. 128 s.

23. Komzjuk A.T. Administratyvnyj prymus v pravookhoronnij dijalnosti miliciji v Ukraini : avtoref. dys. na zdobuttja nauk. stupenja d-ra juryd. nauk : spec. 12.00.07 «Teorija upravlinnja; administratyvne pravo i proces; finansove pravo». Kharkiv, 2002. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/2732> (data zvernennja: 01.05.2021)